

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ระหว่างปี 2515 ถึง 2539 จำนวน 24 ข่าวโดยมีการแบ่งการศึกษา 3 ขั้นตอนดังนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ลักษณะภาพรวมทั้งหมด 24 ข่าว 2.วิเคราะห์ลักษณะของข่าวแต่ละข่าวทั้งหมด 24 ข่าว 3.วิเคราะห์ข่าวศึกษาเฉพาะกรณีข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพ (บี.บี.ซี)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ภาพรวมของข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิ อิศรา อมันตกุลระหว่างปี 2515 ถึงปี 2539 รวม 24 ข่าว ได้แก่

(1) ข่าวขังลิ้ม ปี 2515 (2) ข่าวฆ่าเพื่อน อส.7 ศพ ปี 2516 (3) ข่าว นาทราย ปี 2517 (4) ข่าวโค่นป่าเขาสอยดาว ปี 2518 (5) ข่าวทำเหมืองแร่ในทะเล ปี2520 (6)ข่าวฆ่าพระนักสู้ ปี 2521 (7) ข่าวทุจริต ร.พ.ช. ปี2522 (8) ข่าวเผชิญหน้า ขจก. ปี 2523 (9) ข่าวศึกชิงเก้าอี้อธิบดีกรมอัยการ ปี 2524 (10) ข่าววิสามัญฆาตกรรม 7 ศพ ปี 2525 (11) ข่าวทุจริตซื้ออุปกรณ์การศึกษา ส.ป.ช ปี 2526 (12) ข่าวรอยเปื้อนในวงการศึกษ ปี 2527 (13) ข่าวสัญญาทาสไทย-อิตาลี ปี2528 (14) ข่าวเปิดโปงคดีค้าไม้ซุงเถื่อน ปี 2529 (15) ข่าวทะเลาะแก๊งมาเฟีย ทุจริตเครื่องราชฯ ปี 2530 (16) ข่าวทับหลังนารายณ์บรรทมสินธุ์ ปี 2531 (17) ข่าว แก๊งมารศาสนา ปี 2532 ข่าวลวงปากกิตติ ปี2533 (19) ข่าวทำลายป่าดงใหญ่ ปี 2534 (20) ข่าวเลียสองปันหูน ปี 253 (21) ข่าวข่าวเปิดโปงงบประมาณ 5 แสนล้านบาท ปี 2536 (22) ข่าวคดีอุ้ม-ฆ่าสองแม่ลูกตระกูลศรีธนะขัณฑ์ ปี 2537 (23) ข่าวยาฆ่า ปี 2538 (24) ข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพณิชการ (บีบีซี) ปี 2539

วิเคราะห์ภาพรวมทั้ง 24 ข่าวดังนี้

1.1 หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอ

หนังสือพิมพ์ที่ได้รับรางวัลข่าวยอดเยี่ยมมีทั้งหมด 9 ฉบับ ได้แก่ มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ แนวหน้า ประชาชาติธุรกิจ ข่าวสด เดลิโทม์ ประชาธิปไตย และสยามรัฐ ปรากฏว่า

หนังสือพิมพ์มติชน ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมากที่สุดจำนวน 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาได้แก่ไทยรัฐจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.83 เดลินิวส์จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 แนวหน้าจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนข่าวสด สยามรัฐ ประชาชาติธุรกิจ เดลินิวส์ ประชาธิปไตย ฉบับละคิดเป็นร้อยละ 4.16

1.2 ประเภทข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมด 24 ข่าว มีการนำเสนอประเภทข่าวสิ่งแวดล้อมมากที่สุดจำนวน 5 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 20.83 รองลงมาได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา ข่าวอาชญากรรม มีจำนวนประเภทข่าวละ 4 ชิ้นคิดเป็นร้อยละ 16.67 ข่าวปัญหาสังคมมีจำนวน 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 8.33 และข่าววัฒนธรรมมีจำนวน 1 ชิ้นคิดเป็นร้อยละ 4.17

1.3 การให้ความสำคัญ

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมดส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวมีการเสนอข่าวในลักษณะของการพาดหัวข่าวรองมากที่สุดจำนวน 280 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 34.02 พาดหัวข่าวธรรมดาจำนวน 276 ชิ้นคิดเป็นร้อยละ 33.53 และพาดหัวข่าวใหญ่จำนวน 267 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 32.44

1.4 ขนาดความยาวข่าวเฉลี่ย

ข่าวที่รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมด 24 ข่าว ปรากฏว่าข่าวอุ้ม-ฆ่าสองแม่ลูก "ตระกูลศรีธนะขัณฑ์มีการเสนอข่าวมากที่สุดจำนวน 10545 ตารางนิ้ว และข่าวรอยเปื้อนในวงการศึกษามีการเสนอขำน้อยที่สุดจำนวน 96.5 ตารางนิ้ว

1.5 การใช้ภาพและข้อเขียนประกอบข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมดมีการนำเสนอภาพประกอบข่าวทั้งหมด จำนวน 320 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.99 ข่าวเปิดโปงคดีค้าไม้ซุงเดือนมีการใช้ภาพประกอบข่าวมากที่สุดจำนวน 43 ครั้ง และข่าวข้ออุปกรณการศึกษา ส.ป.จ.มีการใช้ภาพประกอบขำน้อยที่สุดจำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ในบรรดาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมดมีการนำเสนอข้อเขียนประกอบข่าวในรูปแบบต่างๆ อาทิ รายงานพิเศษ บทความ บทบรรณาธิการ สกู๊ป รวมทั้งหมด 361 ครั้ง จะเห็นได้ว่าข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพณิชยการมีการใช้ข้อเขียนประกอบข่าวมากที่สุดและข่าวรอยเปื้อนในวงการศึกษามีการใช้ภาพและข้อเขียนประกอบข่าว

1.6 ลักษณะการใช้แหล่งข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมดมีการใช้แหล่งข่าวบุคคล (นักการเมือง)มากที่สุดจำนวน 826 ครั้ง มีการใช้แหล่งข่าวนักศึกษาน้อยที่สุดจำนวน 7 ครั้ง จะเห็นได้ว่าข่าวยาม้ามีการใช้แหล่งข่าวบุคคลมากที่สุดจำนวน 239 ครั้ง และมีการใช้แหล่งข่าวนักการเมืองจำนวน 70 ครั้ง ส่วนข่าวขงลิ้มมีการใช้แหล่งข่าวน้อยที่สุดจำนวน 3 ครั้ง

1.7 องค์ประกอบที่ปรากฏในข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมด 24 ข่าว หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีการนำเสนอองค์ประกอบข่าวในด้านความลึกลับมากที่สุดจำนวน 24 ครั้ง เช่น ข่าวฆ่าเพื่อน อส.7 ศพมีการนำเสนอองค์ประกอบในด้านความลึกลับกรณี อส.มีชัยฆ่าหมู่ลูกเมียและตัวเองตายรวม 8 ศพ เนื่องจากถูกกดดันเรื่องหน้าที่การงาน และเรื่องดังกล่าวมักไม่ค่อยปรากฏในสังคมไทยบ่อยนักและเป็นเรื่องลึกลับซับซ้อน

1.8 ผลต่อเนื่องจากการเสนอข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมด 24 ข่าว มีการนำเสนอผลต่อเนื่องในการเปลี่ยนสถานการณ์มากที่สุดจำนวน 23 กรณี คิดเป็นร้อยละ 32.39 รองลงมาเช่น ข่าวโค่นป่าเขาสอยดาว จ.จันทบุรี หลังจากหนังสือพิมพ์เสนอข่าวออกไปทำให้รัฐบาลประกาศจัดตั้งป่าเขาสอยดาวเป็นวนอุทยานแห่งชาติเพื่อสงวนรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ลักษณะของแต่ละข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิ
อิสรา อมันตกุลระหว่างปี 2515 ถึง 2539 รวม 24 ข่าว ดังนี้คือ

การเปิดประเด็น

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในช่วงแรกปี 2515 ถึงปี 2527 นักข่าวเป็นผู้เปิดประเด็น
ข่าวด้วยตนเองมักเป็นข่าวเดี่ยว หนังสือพิมพ์เสนอข่าวเป็นฉบับแรกและฉบับเดียวเช่นข่าวขังลิ้ม
โดยนายน้อย ทรัพย์เพิ่มพูล นักข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ได้แสดงความสามารถในการมอง
ประเด็นข่าวและได้ใช้ความมานะพยายามในการเปิดประเด็นข่าวและติดตามข่าวอย่างต่อเนื่อง

นายน้อยเริ่มเปิดประเด็นข่าวขังลิ้มโดยเริ่มแต่การสังเกตเห็นนายเวล บุลรุก แยก
อินเดีย วัย 47 ปี ถูกกักขังอยู่ในห้องขังของสถานีตำรวจนครบาล ลุมพินี-2 รวม 3 ปี มองว่าเป็นสิ่ง
ผิดปกติ นำสงสัยติดตามพร้อมกับนำเสนอข่าวและขุดคุ้ยเรื่องราวข้อเท็จจริงออกมาตีแผ่ พบว่า
นายบุลรุกถูกขังลิ้มเนื่องจากกองตรวจคนเข้าเมืองไม่มีที่คุมขังจึงได้ส่งตัวมาฝากขังที่สถานีตำรวจ
นครบาลลุมพินี -2 ผลจากการนำเสนอข่าวดังกล่าวเพียงแค่ว่า สามวันทำให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ
ช่วยเหลือนายบุลรุกออกจากห้องขังพ้นจากความทุกข์ทรมาน ถือเป็นการทำงานหน้าที่ของสื่อมวลชน
ในการเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก

ส่วนข่าวฆ่าเพื่อน อส.7 ศพ ข่าวนาทราย ข่าวโค่นป่าเขาสอยดาว ข่าวฆ่าพระนักสู้
ข่าวทุจริต ร.พ.ช. ข่าวศึกชิงเก้าอี้อธิบดีกรมอัยการ ข่าวซื้ออุปกรณ์การศึกษา ข่าวรอยเปื้อนในวง
การศึกษา มีลักษณะของการเปิดประเด็นคล้ายกันคือ นักข่าวเป็นผู้เปิดประเด็นข่าวนำข่าวมานำ
เสนอด้วยตนเอง เช่น ขาวนาทรายมีการเปิดประเด็นข่าว เริ่มจากกระแสวิพากษ์วิจารณ์การร้ายแทรกซึม
ภาคอีสาน โดยเฉพาะจังหวัดหนองคาย เขตติดต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นัก
ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยได้จับประเด็นและติดตามข่าวมานำเสนออย่างต่อเนื่องจนกระทั่ง
สถานการณ์ในหมู่บ้านนาทรายคลี่คลายไปในทางที่ดี สร้างความเป็นธรรมให้กับชาวบ้านนาทราย
ถือเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนในการช่วยเหลือสังคม

สำหรับข่าวโค่นป่าเขาสอยดาวเปิดประเด็นข่าวโดยนักข่าวร่วมกับประชาชน นุกป่าเขา
สอยดาวเพื่อหาหลักฐานกรณีกลุ่มนายทุนร่วมมือกับข้าราชการตัดไม้ทำลายป่าสอยดาว และได้
นำข่าวมานำเสนออย่างต่อเนื่อง ปลูกใจให้สาธารณชนตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมที่นับวันจะกลายเป็นปัญหาใหญ่จนกระทั่งรัฐบาลให้ความสนใจสั่งแก้ปัญหาคือ
พิทักษ์
ป่าเขาสอยดาว ในที่สุดกรมป่าไม้ประกาศจัดตั้งป่าเขาสอยดาวเป็นวนอุทยานแห่งชาติเขาสอย
ดาวและจัดตั้งเป็นเขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า

การเสนอข่าวดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ทำให้มีการระงับการตัดไม้ทำลายป่าครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทย และถือเป็นการแสดงบทบาทและทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ป่าไม้) ของหนังสือพิมพ์

สำหรับข่าวเหมืองแร่ในทะเลและข่าวเผชิญหน้า ขจก.มีการเปิดประเด็นข่าวแตกต่างออกไปจากข่าวอื่นๆ คือข่าวเหมืองแร่พังงามีลักษณะของการเปิดประเด็นข่าวครั้งแรกโดยอาศัยข้อมูลจากนิตยสารต่างประเทศ ได้แก่ หนังสือพิมพ์เดอะ วอลสตรีท เจอร์นัล หนังสือพิมพ์ด้านธุรกิจทรงอิทธิพลฉบับหนึ่งของอเมริกาที่ได้ ลงบทความวิจารณ์เรื่องการเหมืองแร่ทางทะเลของไทยจะมีผลกระทบต่อการลงทุนของต่างชาติในไทย การเสนอข่าวอย่างนี้สร้างความขัดแย้งเรื่องการทำเหมืองแร่ระหว่างชาวบ้านกับนายทุนเจ้าของเรือดูดแร่ลดลง

ส่วนข่าวเผชิญหน้า ขจก.โดยนายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ เปิดประเด็นข่าวแตกต่างออกไปคือนายตุลย์บุกป่าเขาบูชีโดไปพบหัวหน้าขจก.ด้วยตนเองนำข่าวมาเสนอซึ่ง การกระทำของนายตุลย์เป็นที่เฟื่องเลื่องของรัฐบาลในยุคนั้น

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมส่วนใหญ่นี้ ตั้งแต่ช่วงปี 2528 ถึงปี 2539 มักมีการเปิดประเด็นข่าวเสนอข่าวในรูปของการทำงานเป็นทีม ตั้งแต่ นักข่าว หัวหน้าข่าว กองบรรณาธิการร่วมกันคิดค้นการเปิดประเด็นข่าวรวมทั้ง ส่งนักข่าวไปหาข่าวสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการใช้แหล่งข่าว เอกสาร ข้อเขียนประกอบข่าวในรูปแบบต่างๆบทความ สก๊อปพิเศษ รายงานพิเศษ มาประกอบในการเสนอข่าว ตัวอย่างเช่น กรณีหนังสือพิมพ์มติชนมีการเปิดประเด็นข่าวยาม้าโดยการสัมภาษณ์นายบรรจง พงศศาสตร์ อธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้ข้อมูลในด้านยาม้ากำลังแพร่ระบาดตามโรงเรียนต่างๆ ในกทม.และต่างจังหวัด นอกจากนี้ยังใช้ข้อมูลเอกสารของทางราชการเอกสารอื่นประกอบ

สำหรับข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ มีการเปิดประเด็นข่าวในลักษณะของการใช้ข้อมูลจากอภิปรายของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ต่อสภาผู้แทนราษฎรกรณีกินป่า อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างนางมะไซโซ สาวชาวพม่ากับนายสุชาติ ดันเจริญ รวมทั้งการเปิดประเด็นข่าวกรณี น.ต.ประสงค์ สุ่นศิริ อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศที่ออกมาเปิดเผยกรณีความสัมพันธ์ซึ่งระหว่างนายสุชาติ ดันเจริญ กับนางมะไซ โซ ซึ่งเกี่ยวพันไปถึงการทุจริตธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ เป็นต้น

การใช้แหล่งข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมด 24 ข่าวที่นำเสนอในช่วงแรกๆ ส่วนใหญ่นักข่าวลงไปสืบเสาะข่าวในพื้นที่ด้วยตนเองมักสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ตกเป็นข่าวด้วยตนเองมักไม่ค่อยใช้ข้อมูลจากเอกสาร

ส่วนข่าวที่บั่นหลังนารายณ์บรมทมิณัฐ มีการใช้แหล่งข่าว(บุคคล)ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ เช่นเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำไทย นายไมเคิล ไวท์ เจ้าหน้าที่กรมศิลปากรสหรัฐฯ นางเวอริจีเนีย ไวดิช โฆษกสถาบันศิลปะนครชิคาโก ข้อมูลเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ตัวแทนฝ่ายไทยใช้เป็นข้อมูลผลักดันให้ทางสหรัฐฯคืนทับหลังนารายณ์บรมทมิณัฐให้ไทย

ส่วนข่าวเผชิญหน้า ชก.มีการใช้แหล่งข่าว (บุคคล) พิเศษแตกต่างไปจากข่าวอื่นคือใช้แหล่งข่าว นาย เจ๊ะ หลง หัวหน้า ชก.

ส่วนข่าวทำเหมืองแร่ในทะเลจังหวัดพังงาใช้แหล่งข่าวแตกต่างไปจากข่าวอื่นๆ โดยใช้แหล่งข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ เดอะ เจอนัล วอลสตรีท ฉบับภาษาอังกฤษ แล้วนำมาแปลเป็นภาษาไทย หลังจากนั้นนำบทความที่กล่าวโจมตีการทำเหมืองแร่ทางทะเลของไทยว่าจะกระทบกระเทือนต่อการลงทุนของต่างชาติในไทยเนื่องจากเรือแพเถื่อนบุกรุกเข้าไปทำแร่ในเขตสัมปทานของผู้อื่นๆ

นอกจากนี้ ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในช่วงหลังมักมีการใช้แหล่งข่าวบุคคลและแหล่งข่าวเอกสารประกอบกัน เช่น ข่าวทุจริตธนาคารกรุงฯ พาณิชยกรรมมีการใช้แหล่งข่าวบุคคล เช่นนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายอำนวยการวิจิตร รอนนายก รัฐมนตรี ส่วนแหล่งข่าวเอกสารได้แก่เอกสารกรมทะเบียนการค้า ในเรื่องการจัดตั้งบริษัทของนางมะไซ

การใช้ภาพและข้อเขียนประกอบข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งหมดในช่วงแรกมักมีการใช้ภาพประกอบข่าวเพียงอย่างเดียวมักไม่ค่อยใช้ข้อเขียนประกอบข่าวเช่น บทความ รายงานพิเศษ สกู๊ปพิเศษ บทบรรณาธิการ เป็นต้น

สำหรับข่าวฆ่าเพื่อน อส.7 ศพ มีลักษณะเด่นแตกต่างไปจากข่าวอื่นๆ คือ มีการเสนอภาพลับที่พลเมืองดีส่งมากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นภาพนายประมุข ศรัทธาทิพย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ดพร้อมคณะอยู่ในสถานที่เกิดเหตุในวันที่นายชาญ ทองโพนบูลย์ถูกยิงเสียชีวิต หลังจากนั้นหนังสือไทยรัฐได้นำภาพดังกล่าวมานำเสนอต่อตำรวจและได้นำภาพนี้มาเป็น

หลักฐานเป็นแนวทางในการสอบสวนจนกระทั่งสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ส่วนข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในช่วงหลังมักใช้ภาพและข้อเขียนประกอบข่าวควบคู่กันไป เช่น ข่าวคดีอุ้มฆ่า-สองแม่ลูก "ตระกูล ศิริชนะพันธ์" และข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพ พณิชนกรรมการมีการใช้ภาพ บทความ ลักทรัพย์พิเศษ รายงานพิเศษ บทบรรณาธิการมากกว่าข่าวใด

การนำเสนอข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อิศรามาธิบดี ในช่วงแรกตั้งแต่ปี 2515 ถึง 2527 ส่วนใหญ่มีการเสนอติดต่อกันรวดเดียวจบในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น ข่าวขังลิ้มมีการนำเสนอข่าวแค่ 3 วันจบ หรือข่าวรอยเปื้อนในวงการศึกษามีการนำเสนอข่าวแค่ 3 วันเช่นกัน

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในช่วงหลังตั้งแต่ปี 2527 เป็นต้นไป ส่วนใหญ่มักมีการนำเสนอข่าวกินเวลานานบางข่าวมีการเสนอข่าวนาน 1 ปี เนื่องจากข่าวมีความซับซ้อน มีประเด็นเงื่อนงำ เช่น ข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพณิชนกรรมการมีการนำเสนอเป็นเวลานาน หลายเดือน

องค์ประกอบที่ปรากฏในข่าว

ข่าวที่รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อิศรามาธิบดี ส่วนใหญ่มีองค์ประกอบ ในด้านความผิดปกติ ความมีเงื่อนงำของเหตุการณ์ อย่างเช่น ข่าวขังลิ้ม มีประเด็นในด้านความผิดปกติ เช่น แหกอินเดียนถูกจับขังลิ้มหลายปี มักไม่ค่อยปรากฏในสังคมไทย และข่าวเผชิญหน้า ชก. มีองค์ประกอบในด้านความผิดปกติเช่นนายตุลย์ บุคเดี้ยวเผชิญหน้า ชก. เป็นต้น

ผลต่อเนื่องจากการนำเสนอข่าว

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิ อิศรา อิศรามาธิบดี ในระยะแรกส่วนใหญ่มี มีผลต่อเนื่องจากการนำเสนอ ในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงเช่น ข่าวโค่นป่าเขาสอยดาว ข่าวท่าเหมืองแร่ในทะเล มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ทำให้รัฐบาลและประชาชนหันมาตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

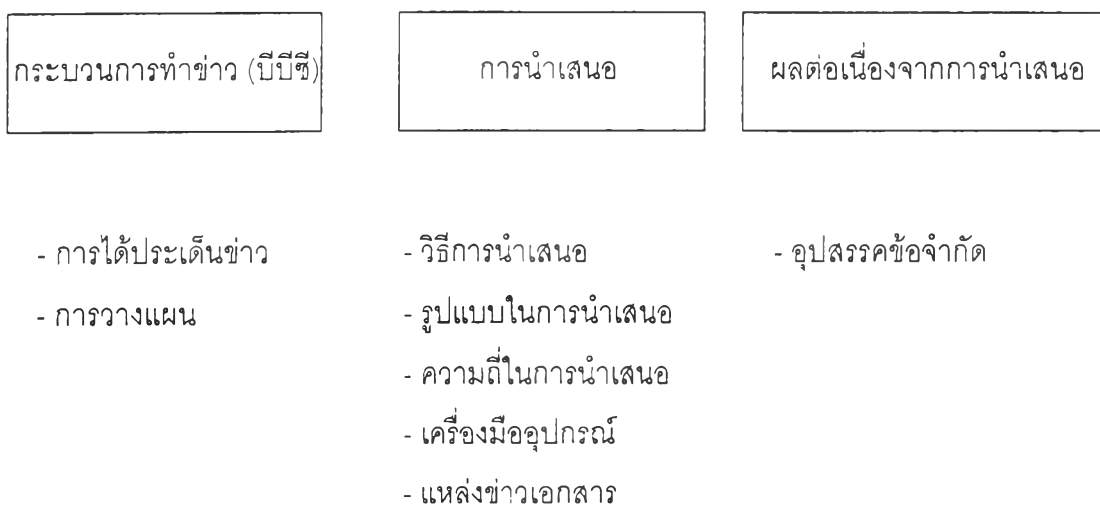
นอกจากนี้ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีผลกระทบต่อสังคมเช่นข่าวขังลิ้มแหกอินเดียนถูกจับขังลิ้มร่วม 3 ปี หากหนังสือพิมพ์ไม่เสนอข่าวดังอาจทำให้นายบุลรูกถูกขังจนตายในห้องขังก็เป็นได้

ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมักมีผลต่อเนื่องจากการนำเสนอในด้านผลกระทบต่อบุคคลและทำให้บุคคล ญาติพี่น้องของผู้เสียหายได้รับความเป็นธรรมเช่นข่าวฆ่าเพื่อน อส.7 ศพ มีการจับกุมผู้ต้องหามาลงโทษ ข่าวนาททราย ทำให้ชาวบ้านหมู่บ้านนาททรายได้รับความเป็นธรรมจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐบาล และข่าวฆ่าพระนักสู้มีผลต่อเนื่องทำให้เจ้าหน้าที่สามารถจับตัวบุคคลที่ร่วมสังหารพระนักสู้มาลงโทษตามกฎหมายได้ สำหรับ ข่าวรอยเปื้อนในวงการศึกษามีผลต่อเนื่องจากการนำเสนอครูที่ข่มขืนนักเรียนถูกจับและไล่ออกจากราชการ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข่าวศึกษาเฉพาะกรณีข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพ พณิชนกการ (บีบีซี)

ข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพณิชนกการมีลักษณะเด่นในด้านการเปิดประเด็นข่าว การอภิปรายของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ กินป่าท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี และข้อเขียนของ น.ต.ประสงค์ สุ่นสิริ ในหนังสือพิมพ์แนวหน้า นอกจากนี้ยังมีการใช้แหล่งข่าวพิเศษได้แก่เอกสารของการจดทะเบียนบริษัทต่างๆของกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

กรอบกระบวนการทำข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล เฉพาะข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพณิชนกการ (บีบีซี) ดังนี้

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิศราภามันตุลระหว่างปี 2515 ถึง 2539 รวม 24 ข่าว ผู้วิจัยใช้ข้อมูลเอกสารจากแฟ้มข่าวของทางสำนักหอสมุดกลางแห่งชาติมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยไม่ได้สัมภาษณ์หรือบุคคลที่ทำข่าวดังกล่าวโดยตรง ยกเว้นข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (บีบีซี)

อภิปรายผล

ในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิศราภามันตุลระหว่างปี 2515 ถึงปี 2539 รวม 24 ข่าวนอกจากวิเคราะห์คุณภาพข่าวในลักษณะต่างๆ แล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือกระบวนการทำข่าวของนักข่าวในด้านต่างๆ เช่น วิธีได้มาซึ่งประเด็นข่าว การเปิดประเด็นข่าว แหล่งข่าว กระบวนการนำเสนอข่าว ในการทำข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมที่พบในงานวิจัยครั้งนี้มีบางข่าวหมิ่นเหม่ในด้านจริยธรรมต่อการรายงานข่าวของนักข่าว เช่น กรณีข่าวเผชิญหน้า ชก. จะมีปัญหาในด้านจริยธรรมในด้านการใช้แหล่งข่าวของนักข่าว เพราะแหล่งข่าวเป็นหัวหน้า ชก. เป็นบุคคลนอกกฎหมายเป็นใจก่อการร้ายที่ทางราชการตัวมาลงโทษตามกฎหมาย

นอกจากนี้นักข่าวต้องคำนึงถึงการได้มาภาพข่าว บางครั้งอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น ข่าวเผชิญหน้า ชก. มีการเสนอภาพถ่ายหัวหน้า ชก. พร้อมพรรคพวกแต่งกายชุดทหารป่า พร้อมบรรยายได้ภาพว่า หัวหน้า ชก. ทำทนายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาสู้กัน

ส่วนในการนำเสนอภาพประกอบข่าว ควรต้องตรวจสอบให้แน่ใจ เสียก่อน เช่น ข่าวฆ่าเพื่อนอ ส มีพลเมืองดีส่งภาพถ่ายนายประมุข ศรีทธาพิทย์ พร้อมข้าราชการในจังหวัดร้อยเอ็ด ถ่ายในวันที่นายชาญถูกยิงเสียชีวิต ในการเสนอภาพดังกล่าวอาจไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยเฉพาะผู้เกี่ยวข้องเป็นข้าราชการผู้ใหญ่

ส่วนในด้านระยะเวลาในการเสนอข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม จะเห็นได้ว่าช่วงสี่ปี มีการเสนอข่าวเพียง 3 วันคือในวันที่ 20, 21 และ 23 เมษายน ปี 2515 หรือข่าวรอยเปื้อนในวงการ ศึกษา มีการเสนอข่าวเพียง 3 วันทำให้ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมต่างไปจากข่าวบางข่าวที่มีการเสนอข่าวใช้ระยะเวลานาน แต่กลับไม่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายในการตัดสินมอบรางวัลของคณะกรรมการในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งอาจพิจารณาจากองค์ประกอบข่าวหรือคุณภาพข่าวอื่นๆ เช่น องค์ประกอบในด้านสิ่งแวดล้อม ทางเศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น

นอกจากนี้ในช่วงแรกข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมักนำเสนอโดยนักข่าวใช้ความสามารถในการติดตามข่าวมานำเสนอด้วยตนเองมักเป็นข่าวเดี่ยวโครงสร้างข่าวไม่ลึกซับซ้อนมากนัก แต่ในการมอบรางวัลในช่วงหลังคณะกรรมการพิจารณามอบรางวัลยอดเยี่ยมมักเน้นการให้รางวัลประเภทข่าวเชิงสืบสวน สอบสวน (Investigative Reporting) ที่มักใช้วิธีการทำข่าวในรูปที่ทีมงานประกอบด้วยนักข่าว หัวหน้าข่าว กองบรรณาธิการเจาะลึกเปิดโปงเบื้องหลังการทุจริตคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ นักการเมือง นักธุรกิจและคนทั่วไปในรูปแบบต่างๆ และทีมข่าวใช้ความสามารถในการสืบหาแหล่งข่าวที่ซับซ้อน จนทำให้เกิดผลต่อเนื่องตามมาเช่นมีการจับกุมกลุ่มผู้ทุจริตคอร์ปชั่น สามารถรักษาผลประโยชน์ของชาติไว้มหาศาล อย่างเช่นข่าวทุจริตธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ(บี.บี.ซี) เป็นข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์ปชั่นในปี.บี.ซีมหาศาล มีผลกระทบต่อระบบการเงินของชาติ การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ทำให้สามารถเปิดพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่นข้าราชการระดับสูงในธนาคารชาติหรือในธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิศรอมอันตฤระหว่างปี 2515 ถึงปี 2539 รวม 24 ข่าวนอกจากวิเคราะห์คุณภาพข่าวในลักษณะต่างๆ แล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ กระบวนการทำข่าวของนักข่าวในด้านต่างๆ เช่น วิธีได้มาซึ่งประเด็นข่าว การเปิดประเด็นข่าว แหล่งข่าว กระบวนการนำเสนอข่าว ในการทำข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมบางครั้งที่วิจัยงานวิจัยครั้งนี้มีบางข่าวหมิ่นเหม่ในด้านจริยธรรมต่อการรายงานข่าวของนักข่าว

นอกจากนี้ นักข่าวต้องคำนึงถึงการได้มาภาพข่าว บางครั้งอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่นข่าวเผชิญหน้า ชก. มีการเสนอภาพถ่ายหัวหน้า ชก. พร้อมพรรคพวกแต่งกายชุดทหารป่า พร้อมบรรยายใต้ภาพทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาสู้กัน

และในการพิจารณาหรือตัดสินข่าวใดที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในแต่ละปีคณะกรรมการฯ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านจริยธรรมในทำข่าวของนักข่าว รวมทั้งทางกฎหมายและจริยธรรม ศีลธรรม รวมทั้งผลกระทบที่ตามมาจากการนำเสนอข่าวไปกระทบต่อบุคคลสังคมส่วนรวมหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคตน่าจะมีการวิจัยข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ตั้งแต่ปี 2540 ขึ้นไป เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในด้านต่างๆ จากเอกสารรวมทั้งการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าว จริยธรรมในการนำเสนอข่าวและสัมภาษณ์ นักข่าว หัวหน้าข่าว หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำข่าวทั้งหมด แล้วนำมาเปรียบว่าการวิจัยนั้นมีลักษณะแตกต่างหรือเหมือนกับงานวิจัยครั้งนี้อย่างไรบ้าง